

hvilket atter senere kan forøges til 132. Om disse Tal nu ere de rigtige, om det er dem, man til Slutning vil fæste sig ved, kan altid blive en Skønssag. Som den ærede første Taler (Matzen) sagde, kunne 114 Folketingsmænd jo nok i og for sig være et tilstrækkeligt Antal, paa den anden Side maa man indrømme, at der fra Byernes Side med Rette kan rejses Krav om flere Folketingsmænd, og dette Krav vil blive vanskeligere at opfylde, naar man bliver staaende ved det nuværende Antal, 114, idet saa enkelte Kredse maa inddrages, og Omlægningen af Kredsene bliver vanskelig. Jeg tror derfor, at det i og for sig er rigtigt at forøge Antallet noget, og jeg tror ogsaa, det er heldigt i det hele taget, at man gennem denne Fiksering faar fastsat Antallet af Folketingsmænd.

Den ærede første Taler kom ind paa et Spørgsmaal, som vi tidligere have drøftet i dette Ting ved de Lejligheder, hvor Forslaget har foreligget, nemlig om Forholdstalsvalgmaaden. Jeg har udtalt mine Anskuelser derom ved tidligere Lejligheder og skal ikke trætte det høje Ting med mine personlige Anskuelser, jeg skal kun som den Gang sige, at der indenfor mit Parti er nogen Sympati for Forholdstalsvalgmaaden, men at vi for øvrigt ikke gøre vor Tilslutning til Lovforslaget afhængig af, om Forholdstalsvalgmaaden indføres deri eller ej. Man kunde jo imidlertid tænke sig at gaa den Vej at overlade Bestemmelsen, om det skulde være Forholdstalsvalg eller Valg i enkelte Kredse, til selve Valgloven ved at slette det sidste Punktum i det foreliggende Forslag. Det være nu, som det vil. Mit Parti gør ikke sin Tilslutning til Lovforslaget afhængigt af dette Forhold. Der er derimod et andet Spørgsmaal, som vi allerede ved tidligere Lejligheder have rejst og atter denne Gang maa rejse, og det er Spørgsmaalet om Rækkevidden af en Landstingsopløsning. Hvis en saadan Grundlovsændring vedtages i begge Tingene, fordrer jo Grundloven, at Rigsdagen opløses, og at de nye Ting atter skulle vedtage den, og først naar den er stadfæstet af Kongen efter en gentagen Vedtagelse, først saa bliver den til Lov. Det er Spørgsmaalet om Rækkevidden af denne Landstingsopløsning, vi fra vor Side have ønsket Svar paa. Der har jo i lang Tid staaet Strid og været forskellige Meninger om Rækkevidden af en Landstingsopløsning. Det er udelukkende med Hensyn til de kongevalgte, om hvilke nogle mene, at de ikke ere udnævnte paa Livstid, men at deres Udnævnelse bortfalder

samtidig med Tingets Opløsning, medens vi fra vor Side hævde, at Grundloven siger, at de kongevalgte ere udnævnte paa Livstid og derfor ikke opløses sammen med Tinget. Spørgsmaalet om Rækkevidden af en Landstingsopløsning har jeg paa min Gruppes Vegne stillet ved de to tidligere Forelæggelser af Lovforslaget. Vi have stillet det paa den Maade, at vi i og for sig ikke ønskede Svar paa dette Spørgsmaal her i Tinget ved første Behandling, men kun i Udvalget. Jeg vil allerede nu bebude, at der fra vor Side vil blive stillet det samme Spørgsmaal i Udvalget til Regeringen om, hvorledes den ser paa Rækkevidden af en Landstingsopløsning. Skulde det Svar, vi i Udvalget faa, være tilfredsstillende efter vor Opfattelse, kan jeg sige, at vi fra vor Side ville være behjælpelige med at søge at fremme det foreliggende Lovforslag. Vi kunde godt ønske en Ændring i det, men jeg tror ikke, at den Ordning, vi kunde ønske, er af saa gennemgribende Betydning, at man ikke under de Omstændigheder skulde kunne komme til et Resultat. Jeg vil haabe, at man maa kunne komme til et Resultat med denne Sag i denne Samling.

Harald Jensen: Den foreliggende Sag er jo vel kendt, jeg tør maaske sige, næsten for vel kendt. Det vakte jo ikke saa lille en Forundring, at dette Lovforslag blev forelagt her igen. Der er vist ikke mange Medlemmer i dette Ting eller i hele Rigsdagen, som ikke havde tænkt, at denne Sag var fuldstændig skrinlagt og begravet med fuld Honnør allerede i 1907. Man er derfor, siger jeg, bleven ikke lidt forbavset ved at se, at vi atter skulle beskæftige os med denne Sag, og at Ministeriet har forelagt dette Lovforslag i Stedet for at indfri det givne Løfte om at udføre Grundlovens Bestemmelser, et Løfte, som blev givet, sidste Gang dette Lovforslag var for, blev givet gentagne Gange og ret tydeligt.

Denne Sags Historie maa jeg maaske ride op i ganske korte Træk. Den begyndte jo nede i Folketinget med, at den daværende Konseilspræsident udbad sig de forskellige Grupperes Løfter om, at de vilde indskrænke sig til Spørgsmaalet om en Valgkredsordning, da han i saa Fald vilde gøre et Forsøg paa at faa denne Sag ordnet gennem en Ændring af Grundlovens § 32. Disse Løfter blev straks givne fra de forskellige Partier. Jeg sad den Gang i Folketinget og erindrer meget nøje, hvorledes det gik til; i Løbet af en halv Time